

17 měsíců poté aneb krize zpracovatelského sektoru

Balvan jménem finanční krize s sebou pod vodu stahuje sektor zpracovatelského průmyslu již sedmnáctým měsícem a ten tak čím dál častěji směřuje své prosebné pohledy na domácí zákonodárce. Indexy nákupních manažerů v Evropě, Rusku, Číně a Jihoafrické republice ukazují rekordně nízká čísla a nejaktuálnější hodnoty z USA (1.12.08: ISM manufacturing (index nákupních manažerů ve zpracovatelském sektoru) klesl za listopad na nejnižší hodnotu od roku 1981: 36,2 bodů vs. očekávání 37 bodů) neindikují brzkou změnu k lepšímu. Obava z celosvětových důsledků finanční krize vytváří z akciových trhů pro investory nedůvěryhodné prostředí a ti pak logicky vyhledávají jiná bezpečnější útočiště, což v kombinaci s klesající spotřebitelskou poptávkou, vede sekundárně k oslabování celého zpracovatelského sektoru.

Zaměříme-li se na evropský kontinent, zjistíme, že zpracovatelská výroba u 15 zemí, jež sdílají Euro (EU-15), za listopad klesne na historicky nízkou hodnotu. Už za říjen Index nákupních manažerů klesl ze 41,1 bodů na 35,6 bodů, což je nejnižší hodnota od zavedení tohoto indexu. V době kdy evropský region čelí opět po 15ti letech recesi, již ECB (Evropská centrální banka) od října dvakrát snížila svou základní úrokovou sazbu, a to pokaždé o 50 bazických bodů. Momentálně se spekuluje, že by ECB mohla poprvé v historii snížit úrokové sazby o 100 bazických bodů a nemuselo by zůstat pouze u ní. Investoři už předpovídají snížení základní úrokové míry Bank of England minimálně o jeden procentní bod. Stalo by se tak v krátké době podruhé, jelikož BoE již minulý měsíc snížila svou základní úrokovou míru o 1,5 procentního bodu, což bylo největší snížení za posledních 16 let. Tyto kroky by samozřejmě pro zpracovatelská odvětví znamenaly pozitivní impuls v boji s klesající poptávkou po průmyslových produktech. Tak např. Rautaruukki Oyj, největší finský producent karbonové oceli, právě v důsledku klesající poptávky, omezí svou produkci o 6,7%, čímž by měl ušetřit na ročních nákladech až 60 mil. EUR. Krize tohoto průmyslu nyní nejvíce postihuje Emerging markets a jednu z nejrychleji rostoucích ekonomik na světě Čínu, jejíž index nákupních manažerů klesl za říjen ze 44,6 bodů na 38,8 bodů. Čínský juan se propadl na nejnižší hodnotu od zrušení fixního měnového kurzu v roce 2005. Čína na nastalou situaci zareagovala záchranným balíčkem v celkové hodnotě \$586 mld. a největším snížením úrokových sazeb za posledních 11 let.

Zpracovatelský sektor je klíčový i pro další velmoc deroucí se na výsluní – Rusko. Podle VTB Bank Europe tamní index nákupních manažerů za listopad klesl na hodnotu 39,8 bodů, což je nejnižší hodnota od roku 1998 kdy Rusko devalvovalo rubl. Prohlubující se problémy sektoru silně pocítují především trhy zaměřené na export, ke kterým patří například Česká republika, Polsko, Maďarsko, či Švédsko.

Indexy nákupních manažerů ve zpracovatelském průmyslu

Země	Září '08	Říjen '08
EU-15	41,1	35,6
Čína	44,6	38,8
Země	Říjen '08	Listopad '08
USA	38,9	36,2
Rusko	46,4	39,8